

ג'ובי

בסוף נשברנו ושכרנו מטפלת פיליפינית. שמה היה ג'ובי. ג'ובי היתה פיליפינית מיוחדת. מיוחדת גם בקרב הפיליפינים. בחורה נאה בעלת פנים ארוכים וצרים עצמות לחיים גבוהות, דקה ותמירה, לבושה אלגנטי (בטריקו וג'ינס פשוט). היה לה תואר אקדמי במנהל עסקים והופעה מרשימה. היא באה אלינו כשמצבנו הלך ורע. בכל פעם שירדה עלינו התקרה, חפרנו ברצפה כדי להשאר זקופים. זאת היתה משימה אשר דרשה הרבה אמפתיה וכושר אלתור, לה היה את אלה והרבה מהם.

רבקה הלכה ונעשתה כבדה (80 ק"ג) ולאט לאט הפסיקה לשלוט בגופה ולכן היה צריך לטפל בה כל הזמן, 24 שעות ביממה ולכן לא יכלה אפילו הפיליפינית לטפל בה לבדה וגם רבקה לא רצתה בכך, היא רצתה אותי. טיפלנו בה כצוות, ג'ובי המומחה ואני העוזר על ידה. לאט לאט פיתחנו מעין אחוות לוחמים. אחווה שיכולה להווצר בין אנשים השותפים לפרויקט גדול מהם שרק שותפות מלאה ביניהם בלי חשבונות טענות ומענות, יכולה עליו. עם הזמן זו התפתחה לידידות אמת. רבקה כבר לא התעניינה בדבר מלבד במחלתה ואני בתור עוזר למטפלת הייתי מרותק לבית (מלבד העבודה שגם היא היתה מאוימת על ידה) ולכן היכולת שלי לקשור שיחה רגילה (שיחה שלא קשורה למחלה) היתה בעיקר עם ג'ובי. ג'ובי סיפרה לי שיש לה ארבעה ילדים שבכל יום ו' היא לוקחת כרטיס טלפון, ניגשת לטלפון הציבורי שבפינת הרחוב ומטלפנת הביתה. שואלת כל ילד על הצלחתו בלימודים, מבררת מה נחוץ לו כדי להוסיף ללמוד (מדים, שכר לימוד ועוד). כל ילד יודע שרק לימודים יכולים להוציא אותו מן הבוץ, שהכסף של אמא איננו בלתי מוגבל ועליו לקבל ציונים גבוהים כדי לזכות במילגה להמשך הלימודים וכך לשחרר את הכסף למימון לימודי שאר הילדים. כל ילד מדווח על הציונים שלו, מי שטוב מקבל מחמאה מדודה ומי שרע נזיפה חמורה וכך ממרחק אלפי קילומטרים, יותר מעשרת, היא מנהלת משפחה לתפארת.

פעם שאלתי אותה: "למה באת?" בתחילה נתנה את התשובה השגורה: "בכדי להעניק חינוך טוב לילדיה". מסתבר שבפיליפינים גם אקדמאית במשרה טובה והיא היתה אשת השווק במחלבה גדולה, את זה היא לא יכולה. בשיחת נפש אחת סיפרה לי שיום אחד מצאה את בעלה "מספר עם השכנה במיטה". בפיליפינים, ארץ קתולית למהדרין, אי אפשר להתגרש לכן גירשה את עצמה ועברה לגור בנכר במקום רחוק ככל האפשר שלא תראה הבושה. "ומי מגדל את הילדים?" שאלתי, "בני משפחתו של בעלי הכירו בכך שבמשולש הזה אני הטובה והוא הרע ולקחו על עצמם את גידול הילדים". יש להם בפאתי מנילה בנין רב דירות המקיף חצר פתוחה לשמים ושם במעין כפר בתוך העיר, גרה החמולה של בעלה. בכל דירה משפחתו של אחד מאחיו ואחיותיו של בעלה. ושם גרים וגדלים ילדיה בפיקוח אחת מאחיותיו של בעלה ובמימון שלה.

ג'ובי סיפרה לי על אי מולדתה ווסט מינדורו אשר בפיליפינים. סיפרה איך בילדותה האי היה עדיין בבתוליו, תיירים עדיין לא הגיעו אליו, והאנשים גרו בבקתות על הקו שבין היער והחוף. כאשר הילדים היו רואים את הדייגים חוזרים ממרחבי הים, הם היו נאספים על החוף, עוזרים לדייגים למשות את הרשת ובתמורה מקבלים חלק מהשלל. בעונה הרטובה היו הסערות הגדולות מציפות את החוף, בסערה הרוח היתה מנערת את עצי הקוקוס ומפילה את פריים אגוזי הקוקוס. הילדים היו שטים בסירות ואוספים את האגוזים הצפים ומוכרים אותם לתושבי הבקתות השרויים במצור. נכנסתי איתה לעומק הסיפור עד שהגענו לחלום. החלום של ג'ובי היה לחזור למינדורו ושם לחיות עד זקנה ושיבה כגברת אמידה וטובה. גם אני השתתפתי בחלום הזה. נתתי לה \$1000 הלוואה (בלי ריבית) כדי שתקנה מוסך בפנית הרחוב של העיירה הראשה אשר במינדורו. מוסך אשר ישרת את הג'יפני (הג'יפים המקושטים המשמשים להסעת תיירים ברחבי האי), אפילו מצאנו יחד את האי הזעיר על המפה באטלס שלי וג'ובי הזמינה אותי להתארח אצלה כשתחזור לשם, הכול בחלום.

MS היא מחלה שפוגעת במערכות רבות בגוף וכיום לכל מערכת או תת מערכת רופא משלה. יש רופא ליד ויש לאצבעות, יש רופא גסטרו ויש רופא חלחולת (תחת למי שלא יודע) וכך היינו הולכים מרופא לרופא לפי העניין. בשנים האחרונות לא היינו הולכים ברבים אלא ביחיד. אני הייתי מזמין תור, משיג בקופת החולים התחייבות ובהגיע הזמן הולך בעצמי לרופא ושם מציג את הסימפטומים, שומע את התגובה ורושם את ההנחיות. בזמנה של ג'ובי עוד היינו הולכים לרופאים. היתה לנו קלנועית תוצרת קיבוץ אפיקים. כלי תעבורה קל ונייד שהיה אפשר לפרקו לשלושה חלקים ולשימם בתא המטען. כדי לעבור מן האוטו לקלנועית פיתחנו תרגולת מתואמת היטב שבה אני שולף את חלקי הקלנועית מתא המטען מרכיב אותה, פותח את דלת האוטו מקרב את הקלנועית לפתח ומסובב את כיסאה לכוונו. באותו זמן ג'ובי תומכת ברבקה ומכוונת אותה לעשות בכוחה היא את שני הצעדים הנדרשים כדי להגיע לכסא הקלנועית ולהתיישב בה, היא מתיישבת ואני מסובב את הכסא של הקלנועית לכוון הנסיעה והיא, כלומר רבקה נוסעת בה כחפצה. המעבר מן הקלנועית לאוטו מתבצע בסדר הפוך. בכל פעם שעשינו זאת והכול בא על מקומו כראוי היינו נושמים לרווחה, כאילו קרה נס. יום אחד היה עלינו לצאת מחניה של חדר המיון בבית החולים שערי צדק. זה היה בצהרי היום וכרגיל היה שם פקק תנועה ענקי. כולם ישבו במכוניותיהם כחום היום וצפו במעשה המרכבה שלנו. בדיוק ברגע הקריטי כשהיא עומדת ברווח שבין כסא האוטו לכסא הקלנועית, ללא תמיכה וללא משענת, הבחינה רבקה בפגם כלשהוא בתאורה של האוטו, פגם שלא היה שייך כלל לעניין באותו הזמן. היא העירה את תשומת ליבי ואני כמובן לא שמתי לב לדבריה כי התרכזתי במעבר. היא רגזה איבדה שיווי משקל ונפלה. נפלה עם כל שמונים הקילוגרמים שלה וכל העם חוזים במחזה. ניסינו להרים אותה ואז ניגש אליי בחור

צעיר מלווה באשתו הנאה ושאל "אפשר לעזור?" "רק אני יכול" ענית. רבקה היתה נופלת מידי פעם ואני הייתי מרים ושנינו היינו שותפים לדעה שרק מי שמבין את הפגום והשלם שבגופה רק הוא יכול להרים. ניסיתי והיא נפלה שוב. האיש ראה אותי בכישלוני וניגש שוב, נכלם פיניתי לו מקום, הוא הרים אותה בקלי קלות, שם אותה באוטו ונסענו.

בצד החלום הסופי, מטרוניתה מכובדת בווסט מינדורו, היה לג'ובי חלום ביניים, לבקר באי ולהשתתף באסיפת החמולה (משפחה מורחבת) Re Union בלשונם. ואכן בתום שנתיים נסעה לבקר שם כחודשיים. גם בזה היינו שותפים, נתתי לה הלוואה אלפיים דולר ללא ריבית ורבקה עזרה לה בתסבוכת המנהלית שנבעה משנוי החוק שם. היציאה מן הפלונטר בדרך הישרה, שרבקה התעקשה עליה היתה כרוכה בשרותי עורך דין, בחתימה של רבקה על טפסים בנוכחות נוטריון ובסידורים בשגרירות הפיליפינית וכל זה בכדי שלא תעצר שם ותוכל לחזור. במקרה שלנו היה צריך לגרור את הנוטריון אלינו הביתה בכדי לבצע את המשימה.

ג'ובי נסעה לפיליפינים ושם ביקרה במנילה וראתה את ילדיה ובוסט מינדורו שם היה ה- Reunion של כל החמולה. לשם באה היא הדודה העשירה מחו"ל וחילקה מתנות, ברכה וליטפה, רכשה שדה של אורז הגדל במים (Paddy) שזה החלום של כל פיליפיני באשר הוא באיים שם או כאן בגולה. והיא היתה גדולה.

בטרם נסעה סידרה לנו ג'ובי את מחליפתה (בפיליפינית Reliuer). המחליפה גם היא פיליפינית, באה אלינו יום יום ותינוקה איתה. התינוק בן השנה ידע כנראה שהוא פיליפיני בבית זר ושעליו להתנהג יפה כדי לא להפריע לאימו בעבודה וכך עשה ואמו עבדה. לפעמים כך לעיתים רחוקות היה נחוץ שאני אעשה שרותי שמרטף למטפלת. לקראת סיום זמן עבודתה הזמינה אותי לחתונתה. זה היה ביום שבת בכנסיה הלטינית שבעיר העתיקה. היתה כבר אינתיפאדה ולא היה נהוג ללכת לשם, אבל אני הלכתי מפני הכבוד. האולם היה מלא בפיליפינים ופיליפיניות לבושים בגדי חג רציניים. לא הטריקו והג'ינס כמו שחשבתי שמתאים לפיליפינים. בתוך הכנסייה משני צידי השביל האמצעי, היו סידורי פרחים נהדרים, שניים בכל שורת כסאות משני צידי המעבר. באולם הסתובבו בין השאר הקרואים פיליפיניות מיוחדות. אלה היו נשים וילדות לבושות בשמלות ארוכות ירוקות או סגולות. לשני הזוגות המתחתנים היו כבר ילדים שנכחו באולם וטופלו שם בידי קרובים או ידידים. כאשר ניתן האות ירדה במורד שביל המעבר תהלוכה סגולה ובה החתן והכלה ואחרי הכלה, אמהותיה אוחזות בשובל שמלתה ואחריהן נערותיה כולן בסגול בוקה, בגדי משי שעין לא ראתה. הכול נתפר על פי הזמנה והובא לכאן מן המולדת הרחוקה. ואחר כל הדברים האלה באה החתונה הירוקה.

מקץ חודשיים חזרה ג'ובי ואז קרה דבר נורא. התחלתי לחשוב שהכסף בארנק הולך וחסר יותר מן הצפוי על פי הוצאותיי. התחלתי לחשב חישובים ולבדוק ויצא חסר. ערבתי את רבקה שידה רב לה בחשבון וגם היא מצאה שחסר. לא היה בבית מי שיכול לחסר, רק אנחנו השלושה, אני החושב, רבקה במיטה ללא תנועה וג'ובי. אחרי חודש חודשיים של חשדות הולכים ומתגברים התחלתי לחשוב שאכן זה כן ונפגעתי, לא בגלל הכסף, אלא בגלל הבגידה שהרי היה לי בה אמון מלא בכל עניין ודבר. שוחחתי עם ג'ובי שיחה ארוכה ולבסוף הציעה: "הבה נשכח את מה שהיה ונפתח דף חדש". היא אמרה זאת יפה יותר באימרת כנף באנגלית הפיליפינית שלה. החלטתי לעבור לסדר היום והמשכנו. אני סידרתי לה במשרד הפנים הארכת שהייה לתקופה נוספת וחשבתי שהעניין סגור. להפתעתי רבקה לא מחלה ותוך שנה התעקשה שאחליפה. באותו הזמן לא ידעתי שהחלפת המטפלות זה אחד הסימפטומים של המחלה. במצב של חוסר הישע המשפיל שבו נמצא החולה, המועמד הראשון להיות אשם זה המטפל. לא רציתי בכך, אבל חשבתי שזכותה של רבקה לבחור את המטפלת שלה ובלב כבד פיטרתי את ג'ובי. נתתי לה פיצויים נדיבים אבל כאשר נפגשתי איתה אחרי שבוע הבנתי ששלחה את הכול הביתה לילדיה. היא כבר לא היתה איתנו אבל מצאתי אותה וקבעתי איתה פגישה בעיר שם נתתי לה כסף שיהיה לה עד שתמצא עבודה, התחבקנו בדמעות והלכה לה. בכל שנה מאז היתה מטלפנת אלי לשאול מה שלומנו וזה תוך סיכון עצמי כי הפכה לעובדת לא חוקית.

עד היום לא עוזבת אותי המחשבה שאולי טעיתי בה. אולי זקן סנילי לא מחשב טוב כצעיר ואולי החשד היה מופרך. וגם נניח שגנבה, למה לא סלחתי לה? האמת שסלחתי ובכל זאת למה לא הגנתי עליה? ישנם כמה מחשבות כאלה שעולות לי לפעמים זיכרונות של שגיאות גסות בחיים וזה אחד מהם.

יכול להיות שפורמלית בכלל לא הייתי יכול להאריך את שהותה יותר כאן כי היתה כבר 6 שנים, אבל כל זה אינו משנה, שגיתי שגיאות גסות וזו אחת מהן.